

P r a h a

Lidé, kteří jdou přes temný most,
kolem svatých
s matným světélkem.

Franz K a f k a

USA. Poprvé v historii mohlo 35 milionů Američanů v neděli sledovat program sovětské televize, a to díky kabelovému spojení zprostředkovanému společností Discovery. Tento týden bude po dobu 9 hodin denně vysílat ranní i večerní pořady sovětské televize s anglickými titulky. Rudé právo 17.2.87.

SSSR. Více než 200 firem z kapitalistických zemí projevilo v uplynulých měsících zájem o založení smíšených podniků v Sovětském svazu...Jak uvedl vedoucí sovětské delegace na Světovém hospodářském fóru konaném v Davosu Iven Ivanov jsou nynější snahy o podporu zakládání smíšených podniků v SSSR a úsilí Sovětského svazu o připojení k Všeobecné dohodě o clech a obchodu - GATT - pouze prvními kroky na dlouhé cestě na jejímž konci by se měl Sovětský svaz stát "zajímavým partnerem hospodářských velmocí světa". Rudé právo 18.2.87.

SSSR. Vadim Medvědév, tajemník ÚV KSSS:...Není žádným tajemstvím, že nyní se leckde na denní světlo pokoušejí vylézat ti, kdo se svého času plně zdiskreditovali, zbankrotovali, octli se v propadlišti dějin. Ti dnes říkají: Podívejte se, v SSSR dělají to, co my jsme navrhovali před nějakými 15 či 20 roky. Je tu však základní a podstatou určující rozdíl. Tito lidé svého času spekulovali se skutečnými problémy a pod heslem obnovy se pokoušeli o podkopání socialismu. My neopak děláme vše pro jeho upevnění. Rudé právo 19.2.87.

ČSSR. Vasil Biřák, tajemník ÚV KSČ:...Doba, která uplynula od kontrarevolučního pokusu, dala dost příkladů, že jsme se nemstili. Ve světě se sotva setkáme s případem, aby se kontrarevoluce řešila tak humánně. Některé to esně lilo a provokují. Naše socialistická společnost byla velkorysá. Nežádala, aby se káli, žádá, aby se čestně zapojili do práce ve prospěch socialismu...RP 42

ČSSR. Jan Fojtík, tajemník ÚV KSČ:...Nemůžeme se tvářit, že se nás nedotýká, že vše probíhá hladce, že jdeme od úspěchu k úspěchu se vztyčenými praporeky a že můžeme pořádát každého půl roku a nebo ještě častěji hromadné přehlídky úspěchů, jako k tomu býval kdysi sklon. Ani by snad lidé na takové parády nechodili. Minula revoluční doba, doba velkého elána? Ano, taková doba, kdy se šlo s jásotem na šturm, zřejmě patří minulosti. A to je třeba vidět. A nevidět se, že dnešní umění je např. jiné, než bylo kdysi...Tzv. propaganda úspěchů, která vytváří clonu, za kterou není vidět život v jeho rozporech a složitosti, v jeho mnohostranné realitě, je velmi škodlivá. O tom jsme se mohli dávno přesvědčit. Vždyť byla svého času vedou na mlýn pravičákům, kteří z ní maximálně těžili ve svém proslulém pseudoprotidogmatickém tažení. Taková propaganda plodí iluze, po nichž dříve či později přichází kocovina...RP 20.2.87

SSSR. Gerhard Ehrlichmann, Düsseldorf, NSR: Rozhodnutí sovětské vlády povolit zřizování společných podniků se západními firmami vyvolalo v obchodních kruzích vzrušení. Podle mého názoru je neopodstatněné, protože se tím nemění podstata sovětského ekonomického systému, založeného na příkazech shora. Kde je záruka, že tyto příkazy nezmaří veškeré pokusy o zajištění rentability takových podniků? - Genrich Baženov, kandidát ekonomických věd: Rozhodnutí sovětské vlády o zřizování společných podniků s kapitalistickými partnery vzbuzuje na Západě různou reakci. Tvrdí se dokonce, žež tento krok je nejen nejdůležitější změnou v obchodní činnosti Sovětského svazu za poslední desetiletí, ale i jednou z nejdůležitějších událostí ve světové ekonomice. Některí, jako Vy pane Ehrlichmane, soudí, že společné podnikání je neslučitelné se sovětským ekonomickým systémem. Jiní se domnívají, že společné podniky budou stěžejí úspěšné, protože se projeví zájmové rozpory. Sovětský svaz je považuje za prostředek k rozšíření zdrojů devizových příjmů a k získání přístupu k západní technologii. Většina západních firem však nemá zájem na tom, aby na světový trh přicházelo nové konkurenceschopné zboží, a spatřují ve společném podnikání jen možnost proniknout na obrovský sovětský trh...

...Tak jako každá iniciativa má i tato forma hospodářské spolupráce mezi Východem a Západem své stoupence i své odpůrce. Kdo z nich má pravdu, to rozsoudí samozřejmě jen čas. Přesto však samo povzbuzování společných podniků právě svědčí o záměru upustit od starých přístupů k rozvoji zahraničně ekonomické činnosti. Ukazuje i snahu otevřít prostor k hospodářské iniciativě a podnikavosti... Pokud jde o záruky pro západní partnery proti "příkazům shora" usnesení rady ministrů o způsobu zřizování a činnosti společných podniků na sovětském území, které bylo nedávno uveřejněno, takové záruky dává. Samozřejmě v rámci sovětského zákonodárství. Je mezi nimi ochrana majetkových práv, možnost vytvářet i reinvestovat zisky, i daňové výhody. Usnesení stanoví, že vedení společného podniku bude samo určovat program jeho komerční činnosti, objem odbytu na sovětském trhu a na zahraničních trzích i vědecko-technickou politiku podniku... V jednom z dopisů, který přišel do redakce, se vyslovuje obava, že může nastat hromadný odliv kvalifikovaných pracovních sil do společných podniků. Já tyto obavy nesdílím. Zatím jde o vytváření "pracovních modelů" a počet volných míst v nich bude v nejbližších letech prostě nesrovnatelný s množstvím lidí zaměstnaných v sovětském průmyslu. Zato tyto "pracovní modely" nabídnou řadovým sovětským občanům nové druhy zboží, odpovídající světovým standardům kvality. V konkurenci s obecnými sovětskými podniky je nevyhnutelně donutí usilovat o dosažení stejné úrovně kvality a produktivity práce...
Nová doba 6/87.

SSSR. Tengiz Abuladze, režisér filmu "Pokání": Zlo, které se dostalo k moci, znamená slepou uličku. Sociální zlo je tak zhoubné, že je schopné potrestat samo sebe - to je jedno z hlavních témat filmu. "Varlamova doba" jako taková je tak absurdní, že na plátně bylo možno ji tlumočit jen pomocí výrazů prostředků absurdity - grotesky, surrealismu, fantastiky. Ale nikoli prostředky realistického filmu... A co scéna na nádraží, která vždy působí na diváky nesmírným dojmem - tam, kde ženy hledají na trátech přivezených z tajgy jména svých blízkých, politických vyhnanců?...nebo chrám svaté bohorodičky, kde je umístěna laboratoř vysokofrekvenčních přístrojů také nejsou dekorace? - Chrám jehož stavba pochází ze 6 století /nástěnné malby jsou pozdější/, skutečně dodnes stojí v Batumi... Jak postihnout a tlumočit dnešnímu divákovi onu absurditu "varlamismu", za něhož starý, statečný a čestný občan Michail Korišeli vnáší sám proti sobě nestvůrné křivé obvinění: přiznává se, že byl agentem "Pontosu", že dostal úkol "prokopat tunel z Bombaje do Londýna" a že řídil mnohatisícovou organizaci "nepřátel lidu"? Něja Zorká: Pokání běží v moskevských kinech s rostoucím, řekla bych bouřlivým úspěchem, který překonal všechna očekávání. Problematika tohoto filmu, jeho sociální a mravní obsah a občanský patos zřejmě přišly neobyčejně včas. Sovětští filmaři přijímají uvedení filmu Pokání jako hluboce nadějně svědectví blahodárných změn, které již nastaly a nastávají v naší společnosti, v kultuře, ve filmu, svědectví obnovy...
Nová doba 6/87.

USA. Zbigniew Brzezinski, americký politolog na otázku Co si myslíte o současném stavu důvěry mezi USA a SSSR? Jak hodnotíte její úroveň? odpovídá: Podle mého názoru se obě strany k sobě chovají s podezřívavostí. V Sovětském svazu se často hovoří o tom, že jejich země je obklíčena, že USA mají vůči SSSR agresivní záměry. Sovětský svaz velmi zneklidňuje SDI. Americkou stranu znepokojuje sovětská agrese vůči lidu Afghánistánu a pokračující ničivá válka kterou proti afgánskému lidu sovětské ozbrojené síly vedou už déle než šest let. V Americe jsme znepokojeni tím, že SSSR spoléhá na strategické prostředky prvního úderu, jako jsou např. rakety SS 18. Znepokojuje nász politika Sovětského svazu v oblasti lidských práv atd. Irangate: Především kdykoliv se něco v tomto smyslu děje končí to odhalením v americkém tisku, zevrubným vyšetřováním v americkém Kongresu, které už bylo zahájeno a tím, že příslušné osoby jsou volány k odpovědnosti. Nikdy jsem neslyšel, že by se něco podobného dělo v Sovětském svazu. Kritika politických představitelů SSSR obvykle začíná až po jejich smrti, a ne když jsou ještě ve funkci. V současné době např. Sovětský svaz dodává zbraně Iránu a Iráku, ale tajně. Sovětským občanům jste neřekli nic o rozsahu sovětských vojenských dodávek Iráku. Andrej Gračov: Odkud víte, že Sovětský svaz dodává zbraně Iránu a Iráku? - Velmi pozorně sledujeme jaké zbraně používají Iránci a Iráčané v této válce. Koneckonců se jak USA tak Sovětský svaz musejí naučit žít ve stále více závislém světě. K tomu je nutná velká otevřenost, svoboda pohybu bez omezení, svoboda číst to co chceš a svoboda volit si své vedoucí. Přeji sovětskému lidu, aby se stal součástí takového otevřeného světa. Týdeník aktualit 11/87.